

учасників цивільного процесу та обачності, яка характеризує особу як розумну й передбачливу [3, с.1].

Таким чином, добросовісність – це внутрішній стан певного суб'єкта цивільних правовідносин, який включає в себе його уявлення про чесність. Провівши аналіз даного питання, можна дійти до висновку, що принципи добросовісності є однією із загальних засад цивільного права, який застосовується в усіх цивільних відносинах і кожен учасник повинен його дотримуватися, адже він сприяє «налагодженню» цілісного механізму цивільно-правового регулювання суспільних відносин, забезпечує стабільність та збалансованість інтересів усіх учасників цивільного обороту, а у певних випадках, - заповнює прогалини у праві.

Список використаних джерел

1. Ралдугіна Д.В. Загальні засади цивільного права: принципи справедливості, добросовісності, розумності. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/63983/112-Raldugina.pdf?sequence=1> (дата звернення: 19.10.2019).
2. Чубоха Н.Ф. Принцип добросовісності в цивільному праві України. URL: http://www.par.in.ua/2_2013/Chubokha.pdf (дата звернення: 19.10.2019).
- 3.Тобота Ю.А. Принцип справедливості, добросовісності і розумності у цивільному праві. URL: <http://intkonf.org/tobota-yua-rol-printsipu-spravedlivosti-dobrosovisnosti-i-rozumnosti-u-tsivilno-pravovomu-regulyuvanni-suspilnih-vidnosin/>
- 4.International Construction Law Review. URL: <https://ilaw.com/ilaw/doc/view.htm?id=360826> (дата звернення: 19.10.2019).
- 5.Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 19.10.2019).
6. Алексашина Ю.М. Реалізація принципів добросовісності, справедливості, розумності при договірному регулюванні цивільних відносин. URL: file:///C:/Users/User/Downloads/urykr_2012_11_16.pdf (дата звернення: 19.10.2019).

*Гірський Б.О.
аспірант Тернопільського національного
економічного університету
Науковий керівник: д.ю.н., професор,
завідувач кафедри конституційного,
адміністративного та фінансового права ТНЕУ
Гречанюк С.К.*

ДІЯЛЬНОСТІ ГОЛОВИ СУДУ: УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ

Започаткування судової реформи в Україні стало продовженням трансформації до сучасної, демократичної та правової країни, у якій гарантуються права громадян, здійснюється їх захист, а також принцип верховенства права та закону не є лише декларацією. Якісна система правосуддя фактично гарантує повагу до людських цінностей, а також здатна сформувані у суспільства повагу до права як найвищого регулятора. Протягом останнього часу, на діяльність судової системи лунає багато нарікань та

звинувачень, які переважно зводяться до нівелювання значення суду та суддівської професії, високої корумпованості низького професіоналізму суддівського корпусу, що до певної міри може підкріплюється негативними прикладами затримання суддів за отримання неправомірної вигоди та вчинення ними інших правопорушень службового та побутового характеру. Згадані негативні явища свідчать про погіршення рівня дотримання законності в самій системі правосуддя а також послаблення дисципліни та належного організаційно-управлінського забезпечення діяльності судів. У зв'язку з чим постає закономірна необхідність покращення правового та організаційного забезпечення функціонування судової системи, а також удосконалення внутрішньо системних управлінських процесів, що обумовлює необхідність активізації наукових розробок в цій сфері.

Правосуддя в Україні - це комплексне владне явище, що полягає у реалізації специфічної та головної функції судів – розгляду справ різних галузевих категорій по суті з метою установлення істини. Правосуддя визначає основний зміст діяльності судді, однак є не виключним її видом. Звичайно, що інші функції судової діяльності (наприклад, контрольна) обумовлюють спеціальні обов'язки суддів, однак отримання ними адміністративних повноважень передбачає поєднання професійно-компетентної діяльності (щодо розгляду конкретних справ) з організаційно-управлінською.

З цього приводу, А. Стрижак зазначає, що організаційне керівництво судами передбачає таку діяльність керівника (голови) певного судового органу, яка передбачає підготовку умов, спрямування роботи суддів як носіїв судової влади щодо своєчасного, повного і всебічного розгляду кожної справи, що знаходиться на розгляді у відповідному судовому органі і не передбачає надання їм вказівок по суті порушених спірних питань і порядку застосування норм матеріального і процесуального права [1, с. 28]. Питання організаційно-правового забезпечення управлінської роботи в судах безумовно пов'язане з відносинами адміністративно-правового змісту і є їх частиною. Як відзначає Л. М. Москвич, правовий статус судді України - це більш стійке і концентроване явище, яке містить усю сукупність правових можливостей носія судової влади, юридичного інструментарію, що забезпечують належне здійснення функцій судової влади. Серед іншого, згадана вчена констатує необхідність включення до структури цього поняття лише тих елементів, які обов'язкові для всіх груп носіїв судової влади і рівною мірою присутні в будь-який момент володіння статусом. Такими елементами є : а) службові права; б) службові обов'язки; в) повноваження; г) правосуб'єктність судді. Ці інститути повинні в повному обсязі розкривати правову природу статусу судді, містити всі правові можливості, які надані судді для ефективної реалізації професійних завдань та досягнення соціальних цілей судової влади [2, с. 21-22]. По суті, існування службових (а не компетенційних) обов'язків підкріплює існування внутрішньоорганізаційних відносин та формує передумов здійснення управлінських процедур. На підтвердження цього, приведемо позицію С. Ю. Обрусної, яка зазначає, що адміністративно-правові відносини у сфері судової системи мають як зовнішньовладний (зовнішньосистемний), так і внутрішньовладний (внутрішньосистемний) характер. Разом із тим проблема внутрішнього адміністрування суду наразі не отримала в Україні належного розвитку як на науковому рівні, так і в практичній діяльності судових установ. У

західних країнах потреба і доцільність застосування судами методів адміністрування була визнана у 60-х роках минулого століття. З часом було визнано, що суди мають управлінську і кадрову політику, внутрішню організаційну структуру, а тому стикаються з проблемами управління, як і інші організації. Ці проблеми потрібно вирішувати, вдосконалюючи судову систему. Друга причина полягає в тому, що зміни впроваджувалися й продовжують впроваджуватися в умовах постійного дефіциту коштів, що, на жаль, є характерним явищем для вітчизняної судової системи [3, с.126-127]. Таки чином, означена авторка констатує існування складного управлінського явища, яке вона називає внутрішнім адмініструванням. Натомість, інші автори, які досліджували питання внутрішньої організації судової системи та судів, схилиються до використання терміну «судове управління». А. Стрижак, зокрема зазначає, що категорія «судове управління» застосовується в юридичній науці для характеристики діяльності державного управління в галузі правосуддя, має комплексний характер і включає діяльність з організаційного керівництва судами, організаційне забезпечення судів та здійснення відповідних установчих функцій щодо судової влади Верховною Радою України та Президентом України [1, с. 29].

Судове управління як частина адміністративно-правової складової функціонування голови суду є діяльністю (адмініструванням), спрямованою на упорядкування та корегування внутрішньоорганізаційних процесів в суді з метою забезпечення сталої та ефективної його роботи для забезпечення основної функції судової влади – правосуддя. Під останнім ми розуміємо комплексне владне явище, що полягає у реалізації специфічної та головної функції судів – розгляду справ різних галузевих категорій по суті з метою установлення істини. Правосуддя визначає основний зміст діяльності судді, однак є не виключним її видом. Звичайно, що інші функції судової діяльності (наприклад, контрольна) обумовлюють спеціальні обов'язки суддів, однак отримання ними адміністративних повноважень передбачає поєднання професійно-компетентносної діяльності (щодо розгляду конкретних справ) з організаційно-управлінською.

Список використаних джерел

1. Стрижак А. Судове управління в Україні. Теоретичні основи і правове регулювання. Ужгород: Патент, 2004. 120 с.
2. Москвич Л. М. Організаційно-правові проблеми статусу суддів : дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.10. Харків, 2003. 244 с.
3. Обрусна С. Ю. Адміністративно-правові засади реформування судової системи України: дис. ... д.ю.н. за спец. 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Харків, 2011. 430 с.